

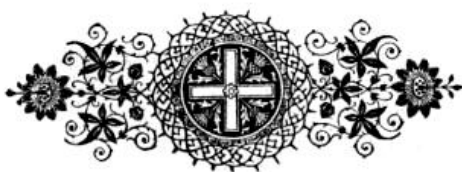
S. FRANCISCUS ASSISIENSIS

**CANTICUM FRATRIS SOLIS VEL
LAUDES CREATURARUM**

ŚW. FRANCISZEK Z ASYŻU

**PIEŚŃ SŁONECZNA ALBO
POCHWAŁA STWORZEŃ**

KRAKÓW 2016

www.ultramontes.pl

Canticum fratris Solis vel Laudes creaturarum

S. FRANCISCUS ASSISIENSIS

Pieśń słoneczna albo pochwała stworzeń

ŚW. FRANCISZEK Z ASYŻU

Versio cantici latina

Nonnulli codices manuscripti praeter textum cantici italicum etiam versionem latinam ipsius praebent, ut communis fiat iuris. Eorum exemplum sequitur cl. WADDINGUS (w) suam interpretationem latinam italico idiomati adiungens:

Altissime, omnipotens, bone Domine,
tuae sunt laudes, gloria et (1) honor et omnis benedictio (2).

Tibi soli, Altissime (3), conveniunt (4),
et nullus homo est dignus te nominare.

Laudatus sis (5), mi Domine, cum universa creatura tua (6),
principaliter cum domino fratre sole (7),
qui est dies, et illuminas nos per ipsum.

Et ipse est pulcher et irradians magno splendore;
de te, altissime, profert significationem.

Laudatus sis, mi Domine, propter (8) sororem lunam et stellas (9),
quas in caelo creasti claras et pretiosas et bellas.

Laudatus sis, mi Domine, propter fratrem ventum
et propter aerem et nubes et serenitatem et omne tempus (10),
per quod das tuis creaturis alimentum (11).

Laudatus sis, mi Domine, propter sororem aquam (12),
quae est perutilis et humilis et pretiosa et casta.

Laudatus sis, mi Domine, propter fratrem ignem (13),
per quem noctem illuminas (14),
et ipse est pulcher et iucundus et robustus et fortis.

Laudatus sis, mi Domine, propter sororem nostram matrem terram (15)
quae nos sustentat et gubernat,
et producit diversos fructus cum coloratis floribus et herba (16).

Laudatus sis, mi Domine, propter illos, qui dimittunt propter tuum amorem (17),
et sustinent infirmitatem et tribulationem.

Beati illi, qui ea sustinebunt in pace (18),
quia a te, altissime, coronabuntur.

Laudatus sis, mi Domine, propter sororem mortem corporalem,
quam nullus homo vivens potest evadere.

Vae illis, qui morientur in peccatis mortalibus;
beati illi, quos reperiet in tuis sanctissimis voluntatibus,
quia secunda mors non faciet eis malum (19).

Laudate et benedicite Dominum meum (20),
gratias agite et servite illi magna humilitate.

Tekst (I)

Najwyższy, wszechmogący, dobry Panie,
Twoja jest sława,
chwała i cześć,
i wszelkie błogosławieństwo.

Tobie jednemu, Najwyższy, one przystoją
i żaden człowiek nie jest godny
mówić o Tobie.

Pochwalony bądź, Panie mój, ze wszystkimi Twymi stworzeniami,
szczególnie z szlachetnym bratem słońcem,
przez które staje się dzień i nas przez nie oświecasz.

I ono jest piękne i świecące wielkim blaskiem:
o Tobie, Najwyższy, oznajmia.

Pochwalony bądź, Panie mój, przez siostrę (II) księżyc i gwiazdy:
ukszałtowałaś je na niebie jasne i cenne, i piękne.

Pochwalony bądź, Panie mój, przez brata wiatr
i przez powietrze, i chmury,
i przejrzystość nieba, i wszelką pogodę,

przez które Twoim stworzeniom
dajesz utrzymanie.

Pochwalony bądź, Panie mój, przez siostrę wodę,
która jest bardzo pożyteczna i pokorna,
i cenna, i czysta.

Pochwalony bądź, Panie mój, przez brata ogień,
którym rozświetlasz noc:
i jest on piękny i wesoły,
i krzepki, i mocny.

Pochwalony bądź, Panie mój, przez siostrę naszą matkę ziemię,
która nas utrzymuje i chowa,
i wydaje różne owoce
z barwnymi kwiatami i trawami.

Pochwalony bądź, Panie mój, przez tych, którzy przebaczą
dla Twej miłości
i znoszą słabości
i prześladowania.

Błogosławieni ci, którzy je zniosą w pokoju,
ponieważ przez Ciebie, o Najwyższy,
będą uwieńczeni.

Pochwalony bądź, Panie mój, przez siostrę naszą
śmierć cielesną,
której żaden człowiek
żywy uniknąć nie może.

Biada tym, którzy umierają
w grzechach śmiertelnych!

Błogosławieni ci, których [śmierć] zastanie
w Twej najświętszej woli,
ponieważ śmierć druga
nie uczyni im zła.

Chwalcie i błogosławcie mojego Pana
i dziękujcie Mu, i służcie
z wielką pokorą.

Tekst (III)

Najwyższy, wszechmocny i dobry Panie,
Tobie sława, chwała, uwielbienie
I wszelkie błogosławieństwo.
Tylko Tobie, Najwyższy, one przystoją,
I żaden człowiek nie jest godzien
Wzywać Twojego Imienia (IV).

Pochwalony bądź, Panie,
Z wszystkimi Twoimi stworzeniami,
A przede wszystkim z naszym bratem – słońcem,
Które dzień daje, a Ty przez nie świecisz.
Ono jest piękne i promieniste,
A przez swój blask
Jest Twoim wyobrażeniem, o Najwyższy!

Panie, bądź pochwalony
Przez naszego brata – księżyc,
I nasze siostry – gwiazdy,
Które stworzyłeś w niebie
Jasne i cenne, i piękne.

Panie, bądź pochwalony
Przez naszego brata – wiatr,
Przez powietrze i obłoki,
Przez pogodę i wszelkie zmiany czasu.
Którymi karmisz swoje stworzenia.

Panie, bądź pochwalony
Przez naszą siostrę – wodę,
Która jest wielce pożyteczna
I pokorna, i cenna, i czysta.

Panie, bądź pochwalony
Przez naszego brata – ogień,
Którym rozświecisz noc,
A on jest piękny i radosny,
I żarliwy, i mocny.

Panie, bądź pochwalony
Przez naszą siostrę – matkę ziemię,
Która nas żywi i chowa,
I rodzi różne owoce, barwne kwiaty i zioła.

Panie, bądź pochwalony
Przez tych, którzy przebaczą wrogom
Dla miłości Twojej
I znoszą niesprawiedliwość i prześladowanie.
Błogosławieni, którzy trwają w pokoju i prawdzie,
Gdyż przez Ciebie, Najwyższy,
Będą uwieńczeni.

Panie, bądź pochwalony
Przez naszą siostrę – śmierć cielesną,
Której żaden żyjący człowiek ujść nie zdoła.
Biada tym, którzy w grzechu śmiertelnym konają.
Błogosławieni ci,
Którzy odnajdują się w Twojej świętej woli,
Albowiem po raz wtóry
Śmierć im krzywdy nie uczyni.

Czyńcie chwałę i błogosławieństwo Panu
I składajcie Mu dzięki,
I służcie Mu
Z wielką pokorą.

Opuscula Sancti Patris Francisci Assisiensis, denuo edidit iuxta codices mss. Caietanus Esser O.F.M., EDITIONES COLLEGII S. BONAVENTURAE AD CLARAS AQUAS. Grottaferrata (Roma) 1978, pp. 86-88.

Pisma św. Franciszka z Asyżu. Warszawa 1976, ss. 177-181. ^(a)

Przypisy:

(1) *om:* w.

(2) cfr. Apoc 4, 9. 11

(3) *om:* w.

(4) *referendae sunt:* w.

(5) Lauderis: w.

(6) cfr. Tob 8, 7.

(7) cfr. S. AMBROSIUS, *Hexaëmeron* IV, c. 7, n. 29: PL 14, 202.

(8) *vel:* per.

(9) cfr. Ps 148, 3.

(10) cfr. Dan 3, 64-65.

(11) cfr. Ps 103, 13-14.

(12) cfr. Ps 148, 4-5.

(13) cfr. Dan 3, 66.

(14) cfr. Ps. 77, 14.

(15) cfr. Dan 3, 74.

(16) cfr. Ps 103, 13-14.

(17) cfr. Mt 6, 12.

(18) cfr. Mt 5, 10.

(19) cfr. Apoc 2, 11; 20, 6.

(20) cfr. Dan 3, 85.

(I) Przekład z tekstu Pieśni w języku starowłoskim, podanego w: *Les opuscles de saint François d'Assise*, Paris 1955, ss. 310-312.

(II) W języku włoskim *księżyc* jest rodzaju żeńskiego – *la luna*.

(III) Ze względu na dość powszechną znajomość *Pieśni słonecznej* podajemy również jej wersję w literackim tłumaczeniu Romana Brandstaettera, zamieszczonym w *Kronikach Asyżu*, Warszawa 1959, ss. 156-158.

(IV) Zmiana wprowadzona na życzenie Autora.

(a) Por. 1) Św. Franciszek z Asyżu, a) [List do wiernych](#) (*Epistola ad fideles*). b) [De vera et perfecta laetitia. O prawdziwej i doskonałej radości](#). c) [Laudes](#) (*Pochwały*). d) [Salutatio Beatae Virginis. Pozdrowienie do Błogosławionej Dziewicy](#).

2) F. J. Holzwarth, [Historia powszechna. Czasy Wojen Krzyżowych. Św. Dominik i św. Franciszek z Asyżu](#). (b)

- 3) Ks. Piotr Skarga SI, [Żywoty Świętych Starego i Nowego Zakonu na każdy dzień przez cały rok.](#)
- 4) P. Vitus a Bussum OFM^{Cap.}, [De spiritualitate franciscana. Aliqua capita fundamentalia.](#)
- 5) Św. Bonawentura, a) [Żywot Pana naszego Jezusa Chrystusa w pobożnych rozmyślaniach zawarty \(Meditationes Vitae Christi\).](#) b) [Declaratio terminorum theologorum.](#) c) [Breviloquium.](#)
- 6) P. Parthenius Minges OFM, a) [Compendium theologiae dogmaticae generalis.](#) b) [Compendium theologiae dogmaticae specialis.](#) c) [Ecclesia est infallibilis.](#) d) [De religione judaica postchristiana.](#) e) [Falsa systemata de relatione inter fidem et rationem. Modernismus.](#)
- 7) P. Albertus a Bulsano OFM^{Cap.}, [De Tolerantismo religioso.](#)
- 8) Fr. Josephus Calasanctius Card. Vives OFM^{Cap.}, a) [Summula Summae Theologiae Angelici Doctoris S. Thomae Aquinatis.](#) b) [Manuale devotorum Beatae Mariae Virginis.](#)

(b) "Św. Franciszek z Asyżu (Franciscus), Wyznawca – święto 4 października.

Jan Bernardone, syn bogatego kupca, sukiennika Piotra Bernardone, urodził się w Asyżu (Assisi) w r. 1182, zwany w domu «Francesco» = francuzik, z powodu zamiłowania do języka francuskiego; przezwisko to pozostało mu na całe życie, podczas gdy imię chrzestne poszło w zapomnienie. Początkowo był oddany beztroskiej wesołości współczesnej młodzieży. Po krótkiej niewoli w Perugii (1202) nastął przełom w jego życiu i zapatrywaniach. Franciszek ujrzał prawdziwe szczęście i swobodę człowieka w uniezależnieniu się od świata, naśladowaniu Chrystusa i w powrocie do ewangelicznego ubóstwa. Rozdał więc wszystko ubogim, a gdy go ojciec wobec biskupa miejscowego wydziedziczył, wyrzekł się i ojca i zwrócił mu ubranie, a sam przywdział wór pokutny i żył jako pustelnik pod Asyżem, gdzie odbudował trzy zniszczone kościoły, pomiędzy nimi ulubioną swą «porcunkulę» (cząsteczkę). W r. 1209 poznał z natchnienia Bożego ostateczne swoje powołanie w ewangelizowaniu świata w ubóstwie i pokoju, stosownie do słów Zbawiciela u Mat. 10, 7-15. Wysłał więc pierwszych swych uczniów jako kaznodziejów wędrownych i dał im w r. 1210 pierwszą regułę, zatwierdzoną ustnie przez Innocentego III. Sam odbywał podróże misyjne do Francji i Hiszpanii (1213 – 1215), do Egiptu (1219), przyjęty z szacunkiem przez sułtana, choć opowiadanie ewangelii wśród mahometan okazało się bezskuteczne. Jednocześnie trwała działalność kaznodziejska we Włoszech. W r. 1220 z powodu choroby i rozpoczynających się już nieporozumień wśród braci co do rozciągłości reguły złożył przełożęństwo. W r. 1223 zatwierdził Honoriusz III ostatecznie rozszerzoną II regułę zakonu «braci mniejszych», jak odtąd zwali się zakonnicy Franciszka. 14 września r. 1224 otrzymał Franciszek na górze Alwerni stygmaty Męki Pańskiej, pierwszy znany w dziejach Kościoła fakt tego zjawiska. Umarł 3 października r. 1226 pod Asyżem. Kanonizowany w roku 1228. Franciszek, «seraficki święty», jest najpopularniejszą postacią wśród bohaterów wiary i wzorem zawsze jaśniejącym iście apostołskiego życia. Nawet innowiercy są pod urokiem tej postaci, tak iż bez przesady wolno powiedzieć, że cały świat go czci jako wysłannika Pana. Były w Kościele nieraz tendencje do nawrotu ku ubóstwu

apostolskiemu, często wypaczone i gubiące się w lotnych piaskach herezji. Franciszek uderzył we właściwą strunę. «Gdy świat począł stygnąć», *frigescente mundo* – jak mówi liturgia w święto stygmatów – umiał ten świat XIII wieku, świat żelaza i krwi, szarpany bratobójczymi walkami, świat ucisku i chciwości, zwrócić na inną drogę i przyprowadzić do jedyne go Dawcy szczęścia i pokoju. Sam Franciszek nie był i nie chciał być kapłanem (pozostał diakonem). Jego działalność skierowana była głównie na odnowienie laikatu przez trzecie zakony dla świeckich. Potężny duch odrodzenia religijnego, który przeszedł przez świat chrześcijański w XIII i XIV wieku, jest dziełem reformy franciszkańskiej". – Biskup Karol Radoński, *Święci i Błogosławieni Kościoła Katolickiego. Encyklopedia Hagiograficzna*. Warszawa – Poznań – Lublin [1947], ss. 131-132.

(Przypisy literowe od red. *Ultra montes*).

([HTM](#))

© *Ultra montes* (www.ultramontes.pl)

Cracovia MMXVI, Kraków 2016